

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

N-rii de Duminică pe an 4 coroane.

Pentru România și America 10 coroane.

Pentru România și străinătate numărul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un sir armond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oras și comitat 502.

Francmazonii din Timișoara.

(*) Mai anii trecuți, când cu luptele pentru îndeplinirea scaunului episcopesc din Arad, se știe, francmazoniile din toate părțile noastre, s'au pus în mișcare împotriva voinții sinodului aradan și al alesului său. În lupta asta logea din Timișoara și-a avut d'asemeni rolul ei...

Despre logea aceasta ies acum la iveală lucruri edificatoare. Le publică «Temesvári Hirlap», care în numărul său dela 27 Mai ne spune că din logea francmazonică d'acolo au ieșit dr. Darabánt János, fiscul comitatens, Kotócz Pál, jude la Tabla Regească, dr. Sztura Szilárd și dr. Karner Lajos, avocați. Aceștia deoarece au fost luați la răspundere că de ce ies din loge, ba li-s'au făcut greutăți chiar, să nu poată ieși, au adresat maestrului dr. Vértes Adolf o epistolă, din care scoatem și noi următoarele:

«Om cu mintea normală, căruia nici așa zisa gândire liberă, nici internaționalitatea, nici nenaționalismul ori nepatriotismul și nereligiositatea, aceste boale moderne, nici mania mării nu i-a întunecat gândirea, — o să aștepte de fire și corect că cel care vrea să iasă din loge, din curtuosie să nu spună amănunțit cauzele, ci în chip nevinovat să le amintească așa, în general.

«Doar nimic nu este mai firesc și mai onorabil, decât ca dacă cineva se simte rău într-o societate rău condusă și din cauza spiritului dominant și nu consimte cu părerile sale religioase, morale, sociale și mai ales patriotice, — pleacă,

nu mai stă, nu face pe «fratele iubitor», nu joacă rol dublu.

«D'asemeni e firesc, că cine după observări făcute în decurs de mai mulți ani s'a convins că în logea din Timișoara, din cauza relei conduceri, francmazonismul a degenerat, cine în virtutea vârstei sale mai înaintate, a firei sale și a vederilor despre lume nu poate aprobă *vagabondagiile nocturne, chefurile nocturne de prin cârcime, tovarășiile și tutuirea obligatoare cu toți și alte multe lucruri nefirești, acela nu mai joacă pe comediantul, ci ca om cinstit și serios părăsește societatea care nu i-se potrivește».*

Care va să zică în public, ceea ce rar s'a pomenit, persoane sus puse în societatea unui oraș spun că în logea francmazonică din Timișoara au degenerat lucrurile, acolo omul cinstit și serios nu poate sta, căci așa se vede, activitatea celor din loge e mai mult *nocturnă*, împreună cu cheful prin birturi și alte lucruri nefirești și neserioase.

Dacă ar fi îndrăznit să le scrie toate aceste vre-un străin, francmazonii din toate părțile i-ar fi sărit în cap. Așa însă, că le spun bărbați distinși și după observări de mai mulți ani, trebuie s'o creadă toată lumea, după cum probabil nu se va găsi nici vre-un francmazon care să facă gură și să se apere zicând că vre-un netrebnic calomniază umana tovarășie!

Când în așa chip brutal și cu atâta meschinărie francmazonii s'au amestecat în afacerile bisericești ale noastre, noi am scris că avem a face nu cu o tovarășie umanitară, ci cu o adunătură de geșeftari, care nu are

conziderație pentru drepturile noastre, ci se conduce de un spirit propriu oamenilor *degenerați*, celor ce nu au patrie, nici nație, nici D-zeu...

Iată, vine acum un jude la tablă și fiscul orașului de le spune toate acestea ipochimenilor din logea francmazonică timișoreană.

Și credeți că celelalte logi francmazonice sunt mai bune?!

Clubul parlamentar al naționalităților este în plină activitate. După cum suntem informați, cei mai mulți deputați sunt în Budapesta și pe lângă urmărirea chestiilor zilnice ce se desfășură, clubul urmărește îndeosebi un lucru: să strângă datele referitoare la mișelile electorale petrecute împotriva candidaților naționaliști, pe cari să le arete fie la discuția asupra mesagiului, fie în formă de interpelare. Lumea mare va afla astfel cum și-a inaugurat contele Apponyi și Andrassy — *era nouă*.

Examene. Azi încep la Seminarul din Arad examenele de sfârșitul anului școlar. Din partea conzistorului e numit comisar dl V. Goldiș, secretar conzistorial și deputat. P. S. Sa Episcopul I. I. Papp deasemeni va asista.

Victoria Țării Ungurești. Sub acest titlu ziarele unghurești aduc știrea, că M. Sa Monarchul și-a dat învoirea ca art. XXX dela 1899, privitor la *tariful vamal*, să fie înarticolat cu putere executivă, lucru din cauza căruia guvernul Hohenthalo a și trebuit să demisioneze.

DIN MEMORIILE lui SCHERLOCK HOLMES, de CONAN DOYLE.

ROIBUL.

Traducere din englezește de TENZI.

(Urmare).

«Ce cauți aici?» întrebă feciorul. «Este un lucru care ți-ar umplea buzunarele», zise celalalt.

«Aveți doi cai pentru alergările dela West Cup — Silvez Blaze și Bayard. Lasă-mă înăuntru să privesc caii, și nu vei perde prin aceasta. Este adevărat că la extrem Bayard ar putea lua o înaintea celorlalți cai cu o sută de yarde în cinci optimi de milă, și că s'au pus toți banii în pariu pentru reușita lui?»

«Așa, D-ta ești unul dintre acei pungași!» strigă servitorul. «Îți voi arăta eu D-talc cum se primesc asemenea oameni în King's Pyland.» El sări în sus, și se repezi prin grajd spre a deslegă cănele. Fata o luă la fugă spre casă, dar fugind se întoarse, și văzu că străinul se pleacă prin fereastră. După un moment, când Hunter se repezi afară cu cănele, străinul dispăruse, și cu toate că feciorul încungiuară toate edificiile, nu găsi nici urmă de el.»

«Un moment», întrebai eu. «Ași vrea să știu dacă servitorul când a fugit afară din grajd împreună cu cănele, a lăsat ușa grajdului descuiată?»

«Excelent, Watson; excelent!» murmură camaradul meu. «Importanța acestui lucru așa m'a interesat, în cât am trimis eri o telegramă specială la Dartmoor spre a clarifica lucrul. Servitorul a încuiat ușa înainte de a se depărta. Fereastra însă nu era destul de largă, să poată trece un om prin ea.

«Hunter așteptă până sosiră și camarazii lui dela cină, apoi a trimis pe unul dintre ei la trainor, ca să-i istorisească toate lucrurile întâmplate. Straker s'a iritat auzind toată istoria, cu toate că se părea că nu-și da seamă de importanța lucrului. — Eră, cu toate acestea, foarte indispus, și d-na Straker, deșteptându-se dimineața la unu îl văzu că se îmbracă. La întrebările ei el răspunse că nu mai poate dormi fiind foarte îngrijat de soartea cailor, și că are de gând să meargă la grajduri spre a se convinge că totul este în ordine. Ea îl rugă să rămână acasă, pentru că auzea cum bătea ploaia în ferestre, dară în loc să asculte de ea, și-a îmbrăcat mantaua de ploaie, și a plecat.

D-na Straker se deșteptă dimineața la șapte, și văzu că bărbatul său nu se reîntorsese. Se îmbrăcă repede, chemă servitoarea, și o trimise în grabă la grajduri. Ușa grajdului eră deschisă, înăuntru căzuse Hunter încovoiat de tot pe un scaun, fiind într-o stare de nesimțire, grajdul calului favorit era gol, și nu se vedea nici urmă de trainor.

«Cei doi servitori cari dormiau în podul cu fân care era de-asupra camerei unde erau utensiliile de călărit s'au sculat de timpuriu. Ei nu auziseră nimic în decursul nopții, pentru că amândoi au somn adânc. Hunter după cum se putea constata, era sub influința unui medicament puternic, care îl adusese într-o stare de absolută nesimțire, așa că dela el nu se putea afla nimic, el fu lăsat să-și doarmă somnul, și cei doi servitori cu cele două femei alergară să caute trainorul și calul. Ei încă sperau că trainorul a dus calul deja des de dimineață la vreun exercițiu, dară urcând movila din apropierea casei, de unde se putea vedea tot locul mlăștinos din vecinătate,

nu zăriră calul favorit, dar ei observară ceva ce-i făcu să presimtă că sunt în fața unei tragedii.

«Cam la depărtare de un sfert de milă dela grajduri, fâlfăia pardesiul lui John Straker pe un tufiș. Îndată în apropiere era o urmă rotundă în mocirlă, și imediat lângă aceea urmă s'a găsit corpul neînsuflețit al fericițului trainor. Capul lui a fost spart de-o lovitură puternică, produsă prin vre-o armă grea, și afară de aceea era rănit la picior, unde era o tăietură lungă foarte corectă, produsă prin vre-un instrument foarte bine ascuțit. Era evident, că Straker s'a apărat foarte energetic contra agresorilor săi, pentru că în mâna dreaptă ținea un cuțit îngust, care era plin cu sânge încheștat până la mâner, pe când în mâna stângă ținea o cravată de mătase de culoare roșie cu negru, care o recunoscuse servitoarea drept aceea pe care o purtase străinul în seara precedentă când vizită grajdurile.

«Hunter după ce se reculese din amorțea lui, încă asigură că străinul eră posesorul cravatei. El era sigur că străinul acela, stând la fereastră i-a pus vre-un praf care să-l adoarmă în mâncare și așa grajdurile au rămas fără păzitori.

«Cât pespre calul dispărut erau urme multe în noroi cari conduceau chiar la locul catastrofei, așa că se putea deduce că roibul a fost de față pe timpul luptei. Dară din acea dimineață el dispăruse; și cu toată că s'a oferit o recompensă foarte mare, și toți țiganii din Dartmoor sunt în urma lui, nu s'a putut afla nimica despre el. În fine s'a constatat că rămășițele cinei care rămăsese dela servitorul grajdului conțineau o cantitate conziderabilă de opiu pulverizat, pe când toți ai casei mâncaseră din acea mâncare fără ca să se fi observat vre-un efect la ei. (Va urma).

Sârbii și Români.

Deputații naționaliști nici nu apucaseră bine să ajungă la Budapesta, și un comunicat al ziarelor maghiare vestea că Slovacia nu vor intra în clubul naționalităților din cauză că se află în grave divergențe de păreri cu — Români!

Se înțelege că *faptele* au desmintit aserțiunea presei maghiare.

Abia au ținut apoi o ședință două după constituire și presa maghiară vestea că acum ies din clubul naționalităților — *Sârbii!* Presa patriotă da și motivele: Sârbii sunt aderenți unei politici conciliante, ei vor apropiere, împăcare cu Ungurii, ceea ce nu-i cu puțință, câtă vreme clubul naționalităților face politica — Daco-Românilor. Români ori se vor lăsa de această politică ori îi părăsesc — Sârbii.

Nici știrea aceasta n'a putut însă trăi mai mult de o jumătate zi: până la ediția de seară, când au desmintit-o cei mai competenți, Sârbii din clubul naționalităților.

Nu numai că Sârbii sunt azi în cea mai deplină înțelegere cu Români, ci putem spune cu bucurie, că în urma indemnului fruntașilor români și de dragul acestora, Sârbii cari nainte erau certați între sine, s'au împăcat și ca buni frați luptă împreună, în același club cu Români și Slovaci.

Se dovedește astfel că patrioții au luat *dorința* lor drept fapt împlinit.

Toată țara-i adevărat acum coaliționistă. În Dieta întreagă nu-i opoziție decât clubul naționalităților... Ce câștig moral ar fi dacă ar putea cumva să-i prezinte și pe naționaliști ca împărțiți! D'aici știrea că Sârbii ies din club pentru că ei aderă la politica de împăcare, ceea ce în limba ungurească însemnează că țin spatele, iar Kossuth să loviască cum îi place.

Adevărul este însă, că nici odată naționalitățile n'au fost mai solidare. Iar asta grație *sistemului nou*, politicii inaugurate de Andrassy și Kossuth, cari nu vor să recunoască îndreptățirea existenței partidului naționalităților. A înțeles deci fiecare naționalitate că ceea ce de bunăvoie nu vrea, prin lupta lor o să recunoască de silă contele-Andrassy.

A fost, adevărat, între Sârbi un curent favorabil kossuthiștilor. Fruntașul *Iasa Tomici* în organul său precum și în vorbiri rostite la diferite ocazii, nu o dată s'a pronunțat spre bucuria kossuthiștilor și anul trecut a făcut la Novisad politică favorabilă kossuthiștilor. În nădejde însă că ajungând la putere, ei se vor arăta binevoitori față de Sârbi. Ce s'a întâmplat însă? Se știe: și sub *era nouă* alegerile au fost o ticăloșie, așa fel că dl Iasa Tomici a scos acum o broșură intitulată «**Nu mai sunt măgar**» în care arată toate ororile și blăstămățiile ce s'au făcut la alegerile din urmă *impotriva d-sale*. Asta drept mulțămită pentru concursul ce l-a dat kossuthiștilor...

Sunt numai 11 pagini cât scrie dl Tomici. Într'însele zugrăvește însă cu atâta artă *moravurile asiatice ale administrației*, în cât ar merita să fie traduse în limbile europene și împrăștiate prin lumea mare pentru a se arăta cum s'a inaugurat în Ungaria *era nouă*, cum s'a ales Dieta menită a face reforma electorală europenească... „Nici în Siberia nu se întâmplă asemenea lucruri”, — exclamă dl Tomici după ce înșiră *fapte*.

Când scrie astfel dl Tomici, cel din urmă Mohican care a crezut în posibilitatea unei înțelegeri cu Kossuth, este și ridicol și stupid ca presa maghiară să-și mai prostească cititorii vestind-i că în clubul naționalităților se prepară disensiuni din cauza dragoștei mari ce i-ar fi cuprins pe Sârbi față de politica lui Kossuth și Andrassy, cea mai perversă politică față de naționalități.

Din Dietă.

Budapesta, 26 Mai.

Incet și pe rând se adună deputații în incinta camerei. Tabăra kossuthistă este mai plină, mai deasă. La deschiderea parlamentului ne amintim, cum foile ungurești au salutat cu bucurie exuberantă această tabără compusă mai mult din tineri. Este primăvară, afară și în lăuntru parlamentului! Această asemănare era atât de deasă, încât devenise mai mult decât banală.

Adevărat că-i primăvară tineretelor în parlament și mai ales în această tabără, dar par'că-i prea verde și necoaptă.

Uite colo între notarii ad-hoc șade un Hoffmann Ottó, cel lung și blond, care acum 2 ani încă conducea pe studenții unguri cu discursurile sale atât de goale de înțeles și pline de fraze la toate caraghioslăcurile de cari numai studențimea ungurească este capabilă. Cine l'ar fi luat în serios pe acest erou de răspântii? Lângă el șade cel mai tânăr deputat baronul Rudnyánszky.

La deschiderea parlamentului portarul nu voiă să-i dea voie de-a intra, crezându-l un student îndrăzneț. El este acela, care a săvârșit minunea de-a face să bată cele 450 de voturi ale sale pe cele 1093 de voturi slovacăști ale venerabilului naționalist Marcovici la Verbó. Cu o majoritate de 160 de voturi s'a stabilit în aceea zi că acest tânăr fără musteți este mai bun de părinte al țării decât șeful Slovacilor. Părinte al patriei? Prea mult, când portarul l'a crezut abia un copil al țării.

Români stau cam în centru cătră fund. Azi sunt puțini și se abțin dela vot. Delegații croați șed în dreapta. Printre ei se distinge și este distins de Unguri cu manifestații de simpatie episcopul de Kreuz (Körös), Drohobeczky. El este tălmăcitorul în ungurește al sentimentelor compatrioților săi în fața Ungurilor, pentru că *ceialaltii croați nu știu aproape nici unul ungurește*.

Alegerea biroului se face prin votarea secretă și nominală. Ea este un procedeu cât se poate de trăgănat și monoton. După o plictiseală de 3 ceasuri își face apariția noul președinte al camerei *Justh Gyula*. În stralele naționale ungurești, el este o figură voinică și chipeșă. Președintele designat prin vârstă, *Szapanos*, mulțumește deputaților pentru sprijinul acordat în munca sa și urează camerei și noului ei președinte tot binele.

Cuvântarea președintelui Justh Gyula.

Inconjurat de biroul camerei el face următoarele declarații. Mulțumește în numele său și al biroului pentru marea cinste ce li s'a face.

Alegerea să dovedește că Dieta consimte cu spiritul în care a condus până acuma ședințele. Izvorul conduitei sale va fi totdeauna suveranitatea poporului și inviolabilitatea constituției (aplauze îndelungate). El se va conduce de reglamentul camerei și va fi drept și nepărtinitor. Sarcina sa în anul trecut a fost grea, iar el a avut totdeauna sprijinul camerei. A fost o epocă grea și tristă. Am nădăjduit la începutul ciclului trecut că prin munca și patriotizmul nostru ne vom întări patria și tronul. Dar ne-am înșelat. Sfetnicii cei răi ai tronului au amuțit parlamentul. Cu durere și amărăciune am văzut cum parlamentul a fost dizolvat cu forța armată. A fost o epocă de umiliri. Prin ajurnările continue și ilegale ale parlamentului dreptul de control al camerei a fost eludat. Trebuie să scoatem învățături din acestea. Trebuie să căutăm a întări parlamentarizmul. Numai astfel vom asigura viitorul și independența patriei noastre (aplauze) și dănuirea tronului. Să facem ca suveranitatea poporului să nu fie o frază fără de cuprins (aplauze prelungi). Să dea Dumnezeu ca de aici înainte armonia dintre națiunea și suveran să nu mai fie turburată prin nimenea. (Aplauze prelungi și repetate).

Ungaria independentă și naționalitățile

Budapesta, 28 Mai. Zilele acestea s'au ivit o interesantă încercare de a stârni dezbinare în partidul naționalităților. Ea vine dela partidele ungurești și le este foarte caracteristică pentru felul lor de a lucra în contra noastră. Într'un comunicat apărut în câteva foi frunțase ungurești se spune că deputații sârbi se pregătesc de a eși din partidul naționalităților. Ei nu consimt, zic, ceau foile ungurești, la *politica vieneză* a Românilor și cer independența Ungariei. Toată știrea aceasta, ca atâtea altele privitoare la naționalități, a fost o născocire cu rând desmintită. Ea nu și-a atins scopul ce-l avea, de a băga între naționalități germele de neînțelegere, căci Sârbii au respins-o cu indignare.

Totuși nu este pentru întâia oară, că se aude, că Sârbii voesc să se asocieze partidului kossuthist, vrând a lupta pentru independența Ungariei. Iasa Tomici și cu el o parte din frunțașii sârbi au inaugurat o politică filomaghiară a cărei bază de comunitate politică este independența Ungariei. Ba și Croații au declarat, că vor lupta pentru idealul acesta. Care-i explicarea acestei atitudini? Ce idee politică rezidă la temelie ei?

Zilele trecute a apărut o declarație care o explică. Șeful delegațiilor croați, *Medacovic*, a declarat că Ungaria independentă va fi mai slabă și deci mai conciliantă cu Croații și cu naționalitățile. Dimpotrivă legătură cu Austria formează un element de putere a Ungurilor. Ea îngăduie Maghiarilor să-și desfășoare forțele în scopul maghiarizării.

«Budapesti Hirlap» de ieri, în gravele sale meditații politice săptămânale «Politikai Hulamok», caută să combată acest raționament. Ungaria unită cu Austria pe baza *unirii reale*, a fost elementul care a încurajat pe naționalități în tendințele lor separatiste. Visul lor a fost un Gross-Oesterreich și ele au văzut în împăratul din Viena totdeauna un scut al lor. Viena totdeauna și-a făcut socotelile sale în contra Ungurilor, bazându-se într'un caz de conflict armat pe naționalități. Face în sfârșit un apel cătră frunțașii naționalităților de-a părăsi această politică. Ea se va răzbuia asupra naționalităților atunci, când Ungurii vor cuceri independența Ungariei.

Triumful lui Wekerle în conflictul economic.

Căderea guvernului austriac. Ministrul președinte Wekerle a fost erii în Viena. Aici a fost o consfătuire a amânduror guverne, cel unguresc și cel austriac împreună cu M. Sa. La această consfătuire au luat parte Wekerle, Hohenlohe, ministrul de externe *Goluchowsky* și ministrul comun de finanțe *Burián*. După această consfătuire ministrii au fost primiți în audiențe particulare la M. Sa. Rezultatul acestor deliberări și audiențe a fost că *M. Sa a hotărât în favorul cererilor și postulatelor ungurești*. *Wekerle* a reportat o biruință asupra lui *Hohenlohe*. Tarifal vamal autonom unguresc să va realiza și va deveni lege. Inseamnă că aceste învingeri încă nu-i practică ci teoretică. Convențiile comerciale încheiate cu statele străine vor împiedeca ca tarifal autonom unguresc să se puie în practică înainte de 1917. În faptă comunitatea vamală cu Austria nu s'a rupe deocamdată ci va dănui până în termenul acesta. Deși învingerea ungurescă este de valoare teoretică, totuși ea trece drept un mare succes al guvernului *Wekerle*. Ea va întări foarte mult poziția guvernului. Ziua de

mâne, când guvernul își va expune programul de guvernament prin rostul lui Wekerle, va aduce de sigur un mare succes parlamentar pentru aceasta.

Guvernul austriac a scos conzecințele din deciziunea Monarhului. Într'un conziliu de ministri, finit astăzi el și-a hotărât demisia. Demisiunea se va prezintă M. Sale azi după prânz.

Cum se vor regulă pe viitor raporturile vamale și economice dintre Ungaria și Austria? Aflăm dintr'o declarație făcută prin Wekerle cătră un ziarist că forma prin care în viitor se vor stabili aceste relațiuni va fi convențiunea comercială.

Programul guvernului. Aflu din izvor vrednic de crezământ, că la discuția ce va urma după discursul de program al guvernului partidul naționalităților încă va lua parte. Nu se știe însă cu siguranță numele oratorului. În numele partidului nu va vorbi decât un singur deputat conform uzului parlamentar. Dl. *dr. Teodor Mihályi*, fiind bolnav, nu va putea vorbi și deci va vorbi alt deputat, și anume *dr. Maniu*.

Alegerea comisiilor. În ședința de azi au fost aleși comisiile parlamentului și trei notari. Partidul naționalităților n'a primit, nici un post de notar. Asemenea au fost desconsiderați și la alegerea comisiilor, atât prin faptul, că nu a fost primită lista partidului, cât și prin faptul, că au fost aleși aproape numai în comisiile cele mai neînsemnate. Și aici au fost aleși nu ca membrii ai partidului, ci ca simplii deputați. După cum suntem informați partidul nu va suferi în tăcere această negare a existenței lui, ci va protesta, iară cei aleși probabil, că nu vor primi alegerea.

Au fost aleși: 1. *In secțiunea agricolă:* Teodor Mihali, 2. *In secțiunea justiției:* Dumitru Musicky, 3. *In secția de comunicație:* Dum. Musicky (sârb), 4. *In secția ziarelor:* Aurel Novac; 5. *In secția administrației:* Ioan Suci; 6. *In secția reviziei financiare:* Ștefan C. Pop; 7. *In secția bibliotecii:* Vasile Damian; 8. *In secția petițiilor:* Jasa Mrksici (sârb).

Intre cei aleși nu e un singur slovac; n'au fost aleși nici un naționalist în 12 comisii, cele mai principale (militare, de imunitate, economice, de finanțe, etc.).

Iubileul regelui Carol I.

Aprecierile străinătății.

Berlin. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« publică un articol asupra jubileului regelui Carol I. al României și al înălțării României la rangul de regat.

Dupăce consacră regelui cuvinte foarte cordiale, pentru că a știut să conducă căarma statului cu energie prin situațiunile dificile interne, ziarul german amintește, că România este azi un factor important și stimat în familia popoarelor europene.

Sub conducerea înțeleaptă și prevăzătoare a regelui României acest stat s'a arătat un factor politic de pace și care s'a silit să apere Orientul în contra marilor zdruncinări. Această pozițiune are față de străinătate, în afară de încrederea morală, o înriurire puternică asupra dezvoltării sale ca stat.

Articolul amintește apoi, că regina Elisabeta s'a arătat totdeauna pe lângă rege ca o colaboratoare credincioasă și zeloasă. Regele Carol poate mulțumi Providenței pentru fericirea ce i-a dat țerii, pe care domnește, și în fericirea țerii regele a văzut totdeauna cea mai bună mulțumire pentru opera sa laborioasă.

Facă cerul ca regele Carol să poată dezvoltă statul său și în viitor pe calea prosperității crescânde ca un factor important de ordine și de pace.

Viena. Mai multe ziare, între cari »Neue Freie Presse«, »Neues Wiener Tagblatt« și »Extrablatt« consacră articole jubileului regelui Carol al României.

Articolele relevează meritele României pe terenul cultural și economic și zice, că România a devenit, sub regele Carol, un element de pace în sud-estul Europei.

Ziarele relevează de asemenea, că Regina Elisabeta, această nobilă femeie, a ajutat mult pe rege în îndeplinirea misiunii sale dificile.

Monarhia, întregă adaugă ziarele în chestiune, se asociază la urările sincere ale poporului român pentru familia regală.

Ultime știri.

Exilații din Siberia. *Petersburg, 29 Mai*
După datele publicate în foaia oficială dela Decembre 1905 încoaci au fost exilați în Siberia 6825, iar până acum sunt în temniță 2627 bănuți și osândiți politici. În interiorul țării au mai fost arestați 3351 pentru transgresiuni politice.

Eri seara conziliul de ministri ar fi decis ca la 9 lunie să publice ordinul țarului privitor la amnestiare. Vor fi amnestiați 5000 osândiți, dar' nu și cei axilați în Siberia, nici cei fugiți din țară.

Atentat cu bombe. Sebastopol, 29 Mai.
La revista de trupe ținută eri cu prilejul aniversării încoronării, s'au aruncat mai multe bombe. Au fost omoriți 3 inși, răniți sumedenie. Doi atentatorii au fost prinși.

D'ALE ALEGERILOR.

Intâmpinare din cercul Ceica. În nrul 83 a. c. al mult prețuitului D-Voastră ziar »Tribuna« un oare-care participant la alegere (după cum e subscris) numele să înțelege nu a avut nas a și-l subscire, de oarece se poate că chiar și Dsale îi rușine de obrășnicia cu care a scris acel articol — descrie pe larg alegerea de deputat din cercul electoral Ceica.

În acest articol respectivul fără nume mă atacă și pe mine, zicând că nu a-și fi desvotat nici o activitate, că nu a-și fi conlucrat nimic întru izbânda steagului național și că numai singur am fost din comuna mea, care am votat cu candidatul naționalist.

La capătul articolului mă asemănă cu Ioan Moga și presupune că a-și fi pactat cu candidați contrari și că a-și fi fost aderent partidului de interes local — cum îl numește Dsa.

Are tot dreptul, că cu candidatul naționalist, din comuna Remetea am votat numai eu, dar pentru ce? pentru că comuna Remetea e o comună mixtă — ceeace știe bine și respectivul, care nu a avut nici atâta îndrăzneală să-și subscire cinstitulnume sub scrisoarea sa proprie — 2/3 din locuitori sunt Unguri iar 1/3 parte Români. Unguri din firea lor sunt 48-iști, și ca atari au amenințat pe Românii din comună — ca la toate alegerile electorale — că de nu vor vota cu ei își vor vedea urmările.

Temându-se ei astfel de amenințările conlocuitorilor unguri și de astădată, ca și la alte alegeri au șezut acasă, afară de vre-o 8 inși, cari au fost seduși de banii lui Iuda. Că nu a-și fi lucrat pentru candidatul naționalist și că a-și fi aderat partidului de interes local, că am fost pactat cu candidații 48-iști pe ascuns și că numai să-mi spăl rușinea de pe față, m'am prezentat în partidul național, aceste toate sunt niște minciuni și scornituri în gradul superlativ.

Mă mir cum își poate permite un om, care să ține a fi inteligent a învinovăți pe cineva în fața lumii, cu astfel de minciuni fără să aibă ceva bază?

Astfel de lucruri numai niște trași-impinși le pot face, cari nu au altă ocupațiune, decât a ponegri, ca minciunile lor pe ori cine le pică în cale înaintea stimatului public cetitor.

De nu aș fi lucrat pentru partidul național, atunci nu aș fi fost atacat Duminecă înainte de alegere pe stradă de 48-iști iar familia mea acasă amenințată cu câte toate tot din partea lor, iar

spre ilustrarea clară și adevărată a lucrului, că la care partid am aderat și pentru care am lucrat se vede destul de clar și din faptul, că în ziua de 2 Mai, ziua alegerii sara pe la 10—11 ore când eu eram în Ceica, acasă mi-au pus foc într'o căpiță de fân, care și între frați plătea 80 coroane. Cred că din acest lucru frumos dle participant și D-ta poți vedea că ce minciuni ai scornit despre mine. Singur poți deduce că de-ași fi fost pactat cu contrarii și de n'aș fi lucrat pentru izbânda steagului național atunci nici fânul nu-mi ardea, dar de altcum primească D-zeu jertfa pentru sufletul cui s'a numit.

Spre încheiere »respectivului« îi zic numai atâta, că ar fi bine să se ocupe cu ceva muncă serioasă și nu cu minciuni, iar de voește să fie colaborator, atunci nu amăgiască, nu seducă și să nu plictisească onoratul public cetitor cu minciuni infame, ci descrie lucrurile în forma lor adevărată, basate pe documente sigure, iar nu pe minciuni și scornituri, pentru că cel ce mințește nu e om cinstit și altfel nu merită altceva de cât să fie disprețuit de lumea întreagă.

Ce să referește la persoana preotului Terențiu Popescu din S. Petreasă, nu îi zic altceva și nici nu îi pot pofti altceva dlui participant la alegere, de cât bunul Dumnezeu să-i deie dlui aceea sănătate totdeauna care a avut-o T. Popescu, preot în S. Petreasă de vre-o 3—4 săptămâni.

Remetea la 3/16 Mai 1906. *Ioan Pinteru,*
preot gr. or. rom.

Alegerea din Bocșa. Cu bucurie am cetit un raport al bravului econom din Cacova Pavel Pupu, care inspirat și însuflețit de atitudinea majorității alegătorilor români aparținători acestui cerc, în nrul 87 din 7/20 Maiu a. c. a publicat în prețuita noastră foaie »Tribuna« impresiunile câștigate la această alagere, la care a fost martor ocular.

Ca întregire la acest articol, ne permitem și noi a vă comunica următoarele:

De mai bine de 20 de ani însuflețirea poporului român din acest cerc, pentru cauzele naționale părea că a încetat, și autoritățile politice au socotit acest cerc ca pe unul pe care-l pot di-rege după cum voesc.

De aici nerușinarea autorităților politice de a candida într'un cerc curat românesc cu program constituțional, pe candidatul lor Iulian Weis din Budapesta, pentru a cărui reușită s'a lucrat atât din partea administrației politice cât și din partea societății căilor ferate, cu toate mijloacele permise, și nepermise, ba și prin mijloace de tot murdare. Poporul nostru însă care înainte cu 22 de ani în anul 1884 și-a dat încrederea bravului său luptător și înflăcărat român dlui Coriolan Bredicean din Lugoj, care și atunci a obținut majoritatea absolută a voturilor și în urmarea căreia trebuia să fie ales, respective proclamat — dacă nu s'ar fi întâmplat ticăloșiile despre care s'au scris la timpul său și care și de prezent sunt în vie memorie alegătorilor, cari au luat parte la actul alegerii de atunci, zic — poporul român s'a simțit de nou îndemnat a-l distinge și de astădată cu încrederea sa, căci cine altul ar fi putut însufleți poporul, ca în aceste vremi de restriște, să ducă steagul național la izbânda.

Cu toate că numai puține comune au putut fi cercetate de Dsa înainte de alegere, totuși alegătorii români pătrunși fiind de iubirea de neam, n'au întrelăsat de a alergă din depărtare destul de conziderabilă a și contribui cu votul lor la buna reușită a cauzei naționale.

În dimineața alegerii au și venit alegătorii din toate părțile în frunte cu preoții și învățătorii lor, și ajunși la fața locului, în cea mai bună pace și ordine, fiecare a mers în tabăra sa și acolo a așteptat să-i ajungă rândul la votare. Deși comunele au fost astfel arangiate ca votarea să decurgă mai repede, apucătura domnească — de a lungi treaba în lung și lat, că doar ș'a perde-Românul răbdarea și s'o duce acasă — a rămas fără succes, căci Românul tare în biruință stat-a ca un zid de peatră, ne mai simțind nici arșița soarelui, nici foamea, nici oboseală. Treaz la minte și neîncărcat la stomac cu papricașuri ca cei din tabăra contrară, de sine înțeles, că a putut fi mai rezistent și răbda nu numai una ci două și chiar trei zile de luptă. Cu atât mai greu le-a fost însă celor din tabăra contrară cari după ce au consumat tot alcoolul din butoiul cel mare, ajunși la votare abea puteau sta pe pi-

cioare și la întrebarea că cu cine votează; să zică Weis. Iar când s'a însărat și s'a văzut că izbânda va fi pe partea noastră, fanfara din Ocna de fer a slujbașilor venită ca să animeze lucrătorii lui Weis, și-a luat tâlpășița, cei grei la cap au căutat a se limpezi, și limpeziți fiind s'or fi și rușinat de oamenii noștri, cari afară de apă și pâine ori mălaiu ce or fi avut, n'au gustat nimic, și în miez de noapte i-ai văzut tot atât de treji și vioi, ca și atunci când au venit la votare încă la crepat de zi.

Pe la orele 3 dimineața când s'a publicat rezultatul alegerii nici n'ai văzut semn dintre cei cu pana roșie 'n pâlărie. Toți trăgeau somnul dulce după atâta oboseală și sforțare zadarnică. Oamenii noștri erau pacinici în tot decursul alegerii de cu dimineața până 'n cap de noapte și până la terminare alegerii, când după o vorbire caldă de mulțămire a deputatului nostru C. Brediceanu în strigăte de »Să trăiască Brediceanu« poporul s'a depărtat în liniștea cea mai perfectă.

Dar e drept că înainte de a se termina alegerea și pe când votau comunele noastre cele mai puternice, cei din tabăra contrară văzând liniștea și pacea exemplară ce domnește la noi, căutau prin chipuri și mijloace a provoca neînțelegeri și scandale între noi. Poporul însă și-a știut datorința și chemarea.

În nenumărate rânduri încercat-au cei pistriți a trece prin rândurile noastre închiegare și a le sparge, ba unii să acățau de oamenii noștri și fără vină dar sub motiv, că agită. Un domn mare de prin Ocna de fer cu numele Bene și inspector a căilor ferate, ziua întreagă n'au avut astâmpăr. El vede tot darabanți pe cer. Strigă în gura mare ca să se întărească miliția, că Românii sunt înverșunați.

Teama îi era mare, că unii dintre Crașoveni cari erau în tabăra lor după ce le-au beut răchiul și mâncat cărnații au început să strige: »Jivio Brediceanu!« Vr'o câțiva au și votat cu Brediceanu de unde supărarea celor dela comisiunile de votare, că au mutat cordonul dela casa notarială și l-au dus în curtea forestieriei din loc, unde au și urmat bețiile în dragă voce.

Domnul sus numit de prin Ocna de fer după cum am zis că vede tot altele dinaintea ochilor, a pus mâna și pe un fruntaș român din comuna Ramna cu numele Ioan Roșu, pe care l'a condus înaintea președintelui de alegere, sub motiv că a agit. Nevinovat fiind a scăpat.

Periculoși au fost și domniile cei cu slujba mică și veniți din lume și țară de eri alaltă-ieri aici la societate. Păr'că i-o inspirat mirosul frumos al cărnaților ce s'or dat de mâncare alegătorilor lor, de nu-i mai puteai păciul. S'a aflat și dintre Români câteva coade de topor, cari deși sunt în serviciul administrației politice și în serviciul societății dar dacă ș'ar fi făcut numai datorința față de forurile lor mai înalte, greșala li-s'ar fi ertat, dar unii au trecut și preste pragul ce nu le-a fost ertat să-l treacă. Rușine să le fie!

Mai rău ne doare însă când vedem că conducătorii sau păstorii turmei sunt rătăciți și plecați pe căi pierdute. Când păstorul nu este adevărat păstor, ci năimit, atunci turma se va imprăști, căci zice Hristos: »Bate-vei păstorul și se vor imprăști oile — iar cel năimit fuge că năimit este!« Păstor năimit și nu adevărat are și comuna bis. gr.-cat din Bogșa-mont. în persoana preotului, respective protopopului Ieronim Pascu, care spre rușinea neamului său ce l'a crescut și suține, nu s'a simțit vătămat în ambițiunea lui de preot și apostol a propovădui ideile candidatului de deputat Weisz, care a pășit cu program constituțional față de cand. nostru național C. Bredicean. Păcat că se mai numește preot român și că mână prescuri românești. Fratele acestuia de cruce e preotul gr.-or. din Duleu, cunoscut și sub numele de »oala rătăcită«. Acest preot cu numele Nestor Danșa a îmbătrânit în fărâdelegi. Rușine să-i fie și lui.

Mult ne miră și purtarea necorectă și nescuza-

bilă a preotului gr.-or. din Jersig, care nici n'a aflat de bine a se ivi la vorbirea de program sau în ziua alegerii la Bocșa, sau măcar a-și trimite poporeni în număr corăspunzător la alegere. Nu știm cauza, nici nu voim să-i facem vre-o imputare, dar' sperăm că D-lui ne va lămurii toată întâmplarea. Pe viitor însă așteptăm dela D-lui mai multe. Condamnabilă însă mai pe sus de toate e purtarea înv. Nic. Popovici din Barbosu. Credem că pe viitor se va îndreptă și nici D-lui nu va escela între colegii sei. De altfel ne-am bucură, dacă toți cei susnumiți și-ar îndreptă purtarea și pe viitor ar face cauză comună cu noi.

Aflu de prisos a aminti și a descrie faptele adevăraților luptători ai cauzei naționale, pentru că scopul meu nu este a glorifica pe unul și a desconsidera pe altul; nu-mi este scopul a mă măguli înaintea nimărui, sau a mă arată că eu sunt Român mai bun decât altul, făr' scopul meu este ca prin puținele șire ce le-am scris, pe cari bucuros le lăsam a le scrie altă peană mai bună, a ținde la o concluzare mai bună pe viitor, iar când e vorba de izbânda cauzei naționale să fim toți una, ca astfel bărfelile îndreptate în contra noastră să se spargă ca vasele olarului lovite fiind de zidul încheiat al nostru. Zic da, că n'am luptat pentru a fi lăudați prin ziare, dar' am luptat pentru că datorința ne era ca să ne luptăm și datorința aceasta ne va fi și în viitor. Să ne ajute Dumnezeu!

Bocșanul.

Din România.

Serbarea națională dela Teatrul Național.

Vineri a avut loc la Teatrul Național o frumoasă și înălțătoare serbare patriotică organizată de ministerul cultelor în onoarea primarilor și veteranilor.

Serbarea s'a deschis cu Imnul Regal care a fost ascultat în picioare de întreaga asistență, după care a urmat conferința dlui prof. Gr. Tocilescu, despre viața Regelui nostru și importanța zilei de 10 Mai.

La ridicarea cortinei o frumoasă privesc se oferă ochilor: Un cor de 500 de suflete, alcătuit din copiii școalelor primare, elevii școlii normale și corul mixt al societății muzicale Hora, sub conducerea măestrului Jaurez Movilă a intonat Imnul Dinastiei, o compoziție a dlui Movilă cu acompaniamentul muzicii reg. 4 Ilfov nr. 21. A urmat apoi Adio Patrie (Movilă) cântat tot de acelaș cor.

Restul programului a fost executat de membrii societății Hora, ale cărei coruri se prindeau succesiv; cel bărbătesc cu Victoria (Möhring) și cel mixt cu Hora dela Bolintin (Gr. Ventura), La Vie (I. Movilă) și Zis-a Badea (Muzicescu) executate cu destulă precizie. La urmă s'au executat dansuri naționale de un grup de membri ai societății, condus de dl Satmar.

Serbarea s'a încheiat cu actul al treilea din »Curcanii«, jucat de artiștii Teatrului Național și care a impresionat adânc pe spectatori, mai ales pe veterani, când a început defilarea trupelor, cari mergeau spre Plevna.

Serbarea a plăcut și a avut mare succes.

Darul coloniei române din Viena M. S. Regelui. Sâmbătă după amiază s'au prezentat M. S. Regelui comisia Românilor din Viena, formată din dnii Ciurcu, Aurel Onciu, inginer Popovici, Ion Pușcariu și Baron Kubinsky, spre a-i înmăna cadoul pe care colonia română vieneză îl oferă.

Acest cadou este un pupitru de bronz de 80 cm, lungime, și 45 cm. lățime, având în lături 2 vulturi cu coroane în cap iar la mijloc o coroană cu efigia M. S. Regelui sub care pe o placă de argint se află următoarea inscripție:

»Carol I Romaniae Regi Augusto artium et literarum Maecenati Comercii et industriae auctori imperatoris nostri Francisci Iosephi I amico et socio, fideli quadragismos annos«, iar pe verso

al acestei plăci se află scrise numele tuturor membrilor din colonie.

Două discursuri ale M. S. Regelui. R. punzând la cuvântarea dlui prim-ministru care rugat să primească ca dar de amintire a dlui nistrii un frumos obiect de artă, M. Sa Reg a zis:

»Sunt viu mișcat de patriotica voastră, cuvântare, plină de simțiri înalte și din adâncul sufletului vă mulțumesc pentru aceste calde urări ce 'Mi aduceți în numele conziliului de ministrii.

»Cu mare satisfacție privesc acest restimp de 40 ani, bogati în fapte însemnate, în capul cărora strălucește transformarea României din Principate-Unite într'un Regat, întemeiat pe voința națională și prețuit de lumea întreagă.

»Acest rezultat fericit s'a putut dobândi numai cu sprijinul bărbaților de Stat, cari Mă înconjurat în toate împrejurările cu dragoste și credință.

»Sfetnicilor Mei datoresc dar, că pot serbător astăzi o lungă domnie încoronată cu cele mai frumoase izbânde.

»Recunoștința Mea pentru domniile voastre și pentru toți aceia cari au lucrat cu Mine de-a pururea va rămâne întipărită în inima mea».

Iată și răspunsul M. S. Regelui la cuvântarea rostită de dl marhiz din Beccaria Incisa, în numele corpului diplomatic:

»Sunt adânc mișcat de amabilele convenite prietenii care salutați sărbătoarea noastră națională și vă rog să primiți sincerile Mele mulțumiri pentru felicitările și bunele urări ce-Mi adresați în numele corpului diplomatic.

»Le primesc cu atâta mai mare bucurie, cu cât văd în ele nu numai un omagiu adus lungă vreme Mele domnii, binacuvântată de Providență, ci și o prețioasă mărturisire a interesului și a viului simpatii pe care le arată Țării Mele Statele ca reprezentanți.

»Veți bine-voi a fi interpreții sentimentelor Mele recunoscătoare față de Suveranii și șefii voștri de Stat pentru acest nou și prețios semn al prieteniei Lor, adăogându-le mărturisirea sta-tornicilor urări ce fac pentru fericirea Lor».

„Viața Românească...“

Am anunțat — și am publicat chiar și apelul — că la Iași va apărea, sub direcția dlui C. Stere, profesor universitar, o revistă literară-socială cu titlul de mai sus.

Până acum am primit la redacție două numere din această revistă. Vestim cu plăcere, că rar ni-s'a dat să cetim la un loc atâtea lucruri bune și instructive. Ne încântă mai ales interesul și căldura ce directorul revistei acesteia are pentru pătura cea mare a poporului român, pentru țărănime, cărei în diferite studii, literare și sociale, îi dă o deosebită solitudine.

Am cetit apoi cu deosebit interes, studiul pe care dl Stere (Șărcăleanu) îl face asupra poeziilor lui Oct. Goga. Este cel mai bun studiu ce s'a scris despre marele nostru poet.

Iată de altminteri ce scrie chiar »Revista Idealistă« despre acest studiu:

Dl C. Șărcăleanu ne dă un studiu critic asupra talentatului poet O. Goga, studiu intitulat atât de sugestiv Cântarea pătimirii noastre... E cel mai curat primos de recunoștință ce s'a adus acestui poet al neamului. După ce l'ai cetit și simțit pe Goga și ai urmărit apoi sumedenia de aprecieri asupra lui, atât de elogiase de altfel, ai

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, manate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numerul Telefonului 69.

În Aind premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numerul Telefonului 69.

impresia că toți criticii la un loc n'au spus tot despre poet, că ai simțit ceva mai mult.

Tocmai contrarul se întâmplă însă cu studiul lui Șarcăleanu. După ce l'ai sfârșit ești cuprins de dorința de a ceti din nou pe Goga fiindcă ai senzația vagă că nu l'ai simțit așa cum trebuia, atât de călduros și cu atâta simțire ni-l înfățișază d-sa. Prin bogăția și înălțimea ideilor și prin sistematizarea sa desăvârșită studiul acesta nu numai că-l completează pe Goga fixându-i cele mai delicate nuanțe ale operei sale, dar prin simțirea cu care e scris, ne și mișcă, cu atât mai mult cu cât paginile aceste pline de căldură și de patriotism ne vin dela un Basarabean.

Nu putem decât să îndemnăm pe toți cărturarii noștri să procure și să cetească *„Viața Românească”*, care apare lunar, un volum de câte 150—160 pagini, iar prețul este efitin, chiar foarte efitin având în vedere calitatea articolelor și cuprinsul mare al revistei.

NOUTĂȚI.

ARAD, 29 Mai 1906.

— **Clubul partidului naționalităților**, după ce s'a constituit, a hotărât, ca să-și închirieze local corăspunzător, pentru scopurile clubului. Comisiunea esmisă a și închiriat local în cerc IV str. Văczi, nrul 10 et. II. Localul clubului constă din patru odăi către stradă și apartamentele laterale. Odăile în zilele acestea vor fi aranjate cu mobilier nou, care procurat tot din partea clubului. Maiordomul clubului va fi dl deputat slovac Skiczák Francisc. La club va fi angajat și un econom, care va stă în permanență în localul clubului.

— **Characteristic!** *„Gross Oesterreich”* și alte ziare germane din Viena reproduc pe larg și în resumat scrisoarea ce redactorul nostru rezponzabil Sever Bocu a adresat alegătorilor germani din cercul Cocota. Ziarele germane din patrie însă, tac. Desigur, ca să nu supere pe — kossuthiști!

— **Concert în Beiuș.** Concertul, ce se plănuise să-l dea *„Reuniunea de cântări”* din Beiuș pe a doua zi de Paști, a fost amânat din cauza alegerilor dietale. Primum acum știrea, că *„Reuniunea de cântări”* va concerta a doua zi de sf. Rusalii.

Concertul promite a fi unul dintre cele mai grandioase, câte s'au dat până acum în Bihor. Membrii Reuniunii în frunte cu dl dr. I. Ciordaș și dl I. Bușița își dau toate nuziințele să facă cinste Beiușului prin formarea unei vieți românești mai pronunțate a unei societăți românești bine închiegate și însuflețită pentru tot ce e bun și folositor. Reuniunea tineră are bun renume. A fost invitată și la expoziția din București.

Suntem în deplina convingere, că va alerga întreaga inteligență din jur să ia parte la acest concert, fără să aștepte încă invitare deosebită.

Când este vorba de a sprijini întreprinderi folositoare, când este vorba de a ne face cinste nouă tuturor, să nu aștepte nimeni, să i-se facă multe înbieri, ci să-și facă datoria de bun Român și fără ele.

Asta-i, dorința noastră, și a tuturor Românilor de bine.

— **Femei în politică.** La ministrul de externe din Londra s'au prezentat Sâmbătă 300 de femei, cerând și pentru ele drept de vot. Delegația a fost condusă de deputatul Mac Laren, care pretindea dela ministru, ca înainte de sfârșirea sesiunii dietii să dea și femeilor drept de vot. Mai multe dintre ele au arătat ministrului cari sunt părerile lor, mai multe au declarat, că opinia publică e pe partea lor. Au documentat, că și femeile au convingeri, tot

atât de sănătoase și puternice ca și bărbații și că nici în gândirea logică, nu stau mai pe jos decât bărbații.

Femeile — zice una — se îmbeată mai a rare ori decât bărbații și sunt inclinate mai puțin spre crime. Fata unui baron scriitor a declarat cu mult patos, că ministrul trebuie să îplinească cererea femeilor. Când și-a sfârșit vorbirea a căzut în scaun oboșită. Alta s'a exprimat, că a lipsi pe femei de dreptul de a alege e o nedreptate brutală. Femeile — zice — sunt gata chiar cu punerea în primejdie a vieții lor să lupte pentru această pretenziune atât de justă.

În sfârșit a putut să vorbiască și ministrul. Mai înainte și-a șters fruntea asudată, apoi a spus, că cererea femeilor e justă, dar el n'are dreptul să facă făgădueli în numele guvernului. Femeile amăgite au început să facă sgomot și să-l fluere, la ce ministrul le-a rugat să fie cu paciență, căci numai așa pot dobândi pe partea lor opinia publică. Atunci unele au aplaudat, altele însă au rămas nemulțumite. Ministrul tot nu și-a pierdut paciența, și le-a rugat de nou să se nizuiască să câștige întreaga țară pentru părerile lor.

Tot în acea zi ele au ținut sfat, exprimându-și indignarea față de ținuta nehotărâtă a guvernului.

— **Și totuși ei atacă?** Mandatul deputatului naționalist, dr. Iuliu Maniu a fost atacat, de către partida rămasă în minoritate, pe motiv de agitație. Nu mai știu sârmanii ce să facă de ciudă, văzând, că numai 10 Români au votat cu străinul.

Și au atacat mandatul cei ce fac alegeri nu mai cu corumperiile.

Doar însuși Lengyel Zoltan o spusese aceasta în *„Független Magyarország”*, atacând grozav pe fișpanul Pongrácz, care a cerut bani dela candidatul kossuthist, și cu toate acestea, a putut să-l scoată biruitor. Ei vezi! Oamenii sunt și șireți și infami câte odată.

— **Notari publici români.** Pentru postul de notar public din Bogșa-română a fost denumit dl dr. A. Petric iar la notariatul public, ce se va înființa în Buziaș va fi denumit dl Cornel Bejan.

— **Apel.** Comitetul corului de cântece a meseriașilor din Cluj voește dela 1 Septembrie începând a mări corul și adevăc a-l împărți în două părți: corul vocal și orchestra; și aceasta să va face din aceea cauză, că având o orchestră proprie, să poată da pieze teatrale în Cluj încă.

Din aceasta ocaziune fac apel la toți meseriașii ne însurați cari ori la cântec ori la orchestre (violină) pot participa să-și caute condițiuni în Cluj, pe lângă care să poată participa la orele de probe seara.

Idea comitetului nu e de nebagat în seamă luând în conziderare jurul pur românesc al Clujului și cei 11000 Români în Cluj și Mănăștur.

Ladislau Cormoșiu.

— **Contra frazeologilor.** Un proiect de totul curios s'a prezentat în zilele trecute în Duma.

Să cere adevăc în acel proiect să se formeze un regulament de casă, în virtutea căreia nici unui orator să nu i-se acordeze mai mult de cinci minute. Tot insul deci, care are ceva de spus, fie lucru cât de însemnat, are să-l spună în cinci minute.

Curios proiect!

— **Alegere de primar în Socodor.** Zilele trecute s'a făcut alegerea de primar în Socodor, în locul lui Gavrilă Ardeleanu, care a demisionat din pricină că n'a vrut să voteze cu candidatul ungar, ci a dat votul pentru dl Russu Șirianu. Sătenii, cu toate voturile, aclamând, au ales pe fruntașul Mihai Ardeleanu, frate cu fostul primar, care și anul trecut și anul acesta a ținut cu neamul său. Pe Vasile Susan (Vasa) și Puică Senti (cari și anul trecut și acum au ținut cu stăpânirea), nu i-au vrut satul!

— **Un dar princiar.** Prințul de Monaco a dăruit Franciei: un Institut oceanografic; terenurile pe cari se vor ridica noi construcții și cari vor face parte din terenul cumpărat în vederea mării Sorbonei; și în fine Muzeul oceanografic al Monacului și bogatele sale dependente pe cari generosul suveran le socotește ca o parte din *„patrimoniul”* noului Institut.

Un dar în valoara totală de mai bine de zece milioane.

— **Hymen.** Pavel Gherga, învățător și Elena V. Nedelcu, învățătoare aduc la cunoștință că-căsătoria lor, ce va avea loc Joi în 25 Mai, 7 lunie a. c, la orele 4 d. a. în biserica gr.-or. română din Șipet.

— **Convocare.** Despărțământul Belinț, aparținător Reuniunii învățătorilor dela școlile populare confesionale gr.-or.-române din protopopiatele: Timișoara, Belinț, Comloșul-mare și Lipova își va ținea adunarea generală Mercuri în 7/29 lunie a. c. în comuna Belinț.

La aceasta adunare să invite toți membrii ordinari, fondatori, onorari și ajutători, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii cauzei școlare și a înaintării învățământului popular. Chisetău, 12/32 Mai 1906 *Simeon Faur*, preș. desp.

— **Nu cumpărați dela străini.** Nu odată am scris în coloanele ziarului nostru, că noi Românii să sprijinim numai neguțătorii Români. Ne-am putut convinge nu numai odată, că străinii cari se așază în un sat românesc, se îmbogățesc iute, dar când e vorba ca și ei să facă ceva pentru noi, atunci lucră în potriwa noastră. Pe acestea, ar trebui să facem să fugă din satele românești, și vor fugi ei dacă nu le vom călca pragul. Acolo unde sunt neguțătorii Români, numai pe aceea să-i sprijinim. Ne doare ne spus de tare, când vedem că mai tare e sprijinit un Jidan decât un Român. Acum primim o corespondență din Almaș, în care ni se spune, că acolo-s un neguțător Român și trei străini. În dugheanul Românului nu se prea învâtesc cumpărătorii, căci toți merg la străini.

Domnii învățători de acolo ar putea să dea sfaturi bune poporenilor, să-i îndemne să nu meargă la străini, cari ne îmbrățișază până la dai bani, apoi mai încolo ne întorc spatele.

Românii să cumpere numai dela Români.

— **Iubirea de câni.** La Paris este acum o expoziție de câni de toate rasele din lume. Cu acest prilej, cunoscutul romancier Marcel Prévost, scrie un frumos dialog în Figaro, între un amator de câni și unul care nu e pasionat de aceste animale. Sfârșitul articolului e foarte frumos: *„Iubești câni?”* Bine! De ce vrei să impui la toată lumea cultul orb al cânelui? Lasă-ne liberul arbitru ca să judecăm, și să te judecăm. Un infinit număr de oameni scriitori și inteligenți nu țin atât de mult la societatea cânilor. Indată declară că trebuie să ne păzim de asemenea abstenționiști, cari neubind câni, sunt periculoși pentru oameni. Nu cred aceasta. Nu sunt sigur nu mai puțin că marea risipă de senzibilitate ce fac unele persoane în folosul cânilor, să fie indicul unui suflet într'adevăr altruist. Fata bătrână care adoptă un cățaluș și-l îngrijește ca pe un om, ar putea tot așa de bine să adopte un copil. De ce preferă pe cățal copilului? etc. etc.

— **Patricid achitat.** Din Oradea-mare se vestește: Vasile Trip, om bogat din comuna Luncașprie, a prins pe tatăl său, un bătrân de 70 ani, făcând curte nurorii sale. Trip cu o lovitură l-a repus la pământ pe tatăl său, apoi cu ajutorul soției lui l-a zugrumat, ducându-l apoi în pădure, unde l-a spânzurat. Omorul s'a descoperit și înaintea judecătoriei patricidul și soția au recunoscut, că ei sunt făptuitorii.

Soția s'a provocat la credința ei față de soț, iar el la datoria de a-și apăra soția lui. Ambii au fost achitați. Verdictul a produs mare senzație în oraș.

— **Acții false.** Din Milano se vestește, că poliția din Pavia a dat de urmele unei bande, ce falsifică acțiile dela *„Credito Italiano”* și le vinde la alte institute precum și la oameni privați. În ast mod au câștigat mai multe milioane de lire. În această bandă de pungași a luat parte și un comerciant renumit din Pavia. Mașinile de falsificare au fost cuprinse, iar litografiile deținute.

— **Serbarea națională în Norvegia.** Vaporul norvegian și-a ținut marea sărbătoare națională în o frumoasă zi de primăvară, întru adu-

cerea aminte, că la 1814 și a redobândit independența. Punctul de forță a serbărilor a fost defilarea copiilor de școală înaintea palatului regal, și-a fost cu atât mai înălțătoare aceasta defilare, căci s'a întâmplat în fața primului rege național. Au defilat vre-o 20.000 de copii, împărțiți după clase, și îmbrăcați în haine curate cu steaguri naționale în mână și cântând cântări patriotice.

În urma lor au defilat diferite corporațiuni. După prânz au fost manevre. Părechea regală a primit vizite.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. **Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.**

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui Ingusz J. și fiul Arad.**

— **Nefericire.** Pentru cine e rob cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

CONCERTE, PETRECERI.

— **Petrecere** Inteligența română din Valea Murășului și a Făgetului invită la petrecerea dansantă care se va ține sub patronajul Magn. Domn Alexandru de Mocsonyi Luni seara la Sfetele Rusali 4 Iunie st. n. (22-lea Mai v.) în Făget, Hotel Reibnagel. Inceputul seara la 8 ore precis. Prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Venitul curat este destinat pentru procurarea produselor literare pe seama poporului român din Valea Mureșului și Făgetului. Oferte marimonioase a se adresa casarului Aurel Carabașiu, preot în Vereșmort (u. p. Birkis) și se vor cvita pe cale ziaristică. Muzică din Lugoș. Damele sunt rugate a se prezenta simplu.

— **Despărțământul «Astrei»** din Beiuș invită la concertul ce-l va da în favorul bibliotecii sale, în 4 Iunie st. n. 1906, la orele 5 d. m. în localitățile otelului «Stâna de Vale».

După concert, seara la 8 urmează dans. Prețul билетelor de intrare după plac.

Comitetul aranjator.

Programul concertului:

1. C. Porumbescu «Marșul economilor» cor bărbătesc.
2. I. N. Baston «Lăutarul», română, solo de dl Augustin Antal, acompaniat la pian dșoara A. Papp.
3. Disertație de dl I. Delan.
4. T. Popovici «Pe al nostru steag» cor bărb. G. Dima «Două inimi» cor mixt.
5. G. Coșbuc «Ideal» decl. de dșoara Tinața Crișan.
6. N. Dinicu «Dor de sat» cor de dame.
7. C. Musicescu «Zis-a badea» cor mixt.
8. V. Alexandri «Haimana» declamată de dl A. Ciurdar.
9. N. Ștefănescu «Porumbița» cvartet solo.
10. I. Vidu «Lugoșana» «Marșul lui Mihai» cor mixt.

In pauză *Călușorul și bătuta.*

Posta Redacției.

V. S., în *Vascau*. Șirele acele nu le putem publica de oare-ce nu suntem în nici o legătură (și nici nu vroim să fim) cu acel artist, care de altfel nu-i dela «opera din București», de oare-ce așa ceva nici nu există.

Nici nu știm pe unde e, ca măcar să-i trimitem avisul D-tale.

Partea literară.

Învățătorul și rolul său social.

De ISIDOR IEȘAN.

VI.

(Urmare și fine).

Să creștem deci în acest spirit generațiunea noastră tinăra? Nu! Poporul român de pretutindenea trebuie să aibă un program bine definit pentru viața sa, pentru viitorul său, în împlinirea misiunii sale. Și acest program e cultura națională, e creșterea națională, în modul cel mai exclusiv. Și ca să între acest principiu în sângele nostru trebuie să începem dela copii. Să nu-i îmbătăm pe aceste ființe fragede cu umanitarism rău înțeles, cu cosmopolitism șarlatan, cu idei perverse și întortocate, îngreunându-le, încurcându-le mintea și lăsând un mare gol național, un chaos național în inima lor. Să luăm exemple dela străini; dela Germani, Poloni, Jidani, chiar dela Unguri, dușmanii nostri cei mai mari. În ce șovinism național crasant, exorbitant cresc ei copiii lor? De ce să nu o facem și noi aceasta? Oare copilul nostru să nu poată pătrunde, simți în sine flacăra curată a iubirii de neam? Eu cred că da, și de aceea la luptă energică voi, luminători puternici ai neamului românesc, sădiți în sufletul tinerelor odrasle aceste sentimente, și a-ți ridicat pe picioare, a-ți reinălțat un întreg popor.

Ce fac națiunile vii și trainice? Iși măresc neîncetat avutul, capitalul lor național, și acest capital e talentul din evanghelie.

M'am întins poate prea mult, în afară de cadrul subiectului meu, am făcut-o fără teamă însă, fiindcă știu că am de a face cu un grup de cetitori așa de îngăduiți și cu suflete curate.

Germanii și alte popoare, Francezii, Italianii, etc. au ajuns la complectă deșteptare națională. Se poate admite aceasta fără de rolul sublim și sfânt al învățătorimei? Nu!

Dezvoltarea unui popor atât din punct de vedere fizic, cât și pe cale materială, nu se poate realiza decât în lumina strălucitoare a naționalismului. Mai mult încă, orice element din orice direcțiune a civilizației actuale nu are decât o proveniență națională și numai superioritatea acelei concepțiuni, face din el un principiu universal. Așa spre exemplu: libertatea confesională, sau libertatea individuală, n'au provenit din ciocnirea inteligențelor engleze, franceze, și nu din ciocnirea inteligenței engleze cu cea a Negrilor sau a Galbenilor.

În modul acesta orice națiune civilizată a contribuit mai mult sau mai puțin la progresul actual. Așa dar' națiunile mai înapoiate, adoptă dela cele mai dezvoltate atâtea principii găsite de acele națiuni. Această adoptare însă mai departe, fiindcă o adoptare prea mare va nimici părțile care deși sunt mai inferioare, totuș au meritul de a fi originale și atunci înstrăinarea fiind complectă, aceea națiune pășeste cu pași repezi pe drumul peirei.

Vorbind de noi Români, las la o parte toate acele adoptate, sau mai bine zis copiate «en bloc» fără multă precugetare dela națiunile străine, cari n'au nici un senz pentru noi, cari n'au nici un rezon de a fi, nu pot trece însă peste pericolul eminent ce ne amenință, atât portul străin, limba, creșterea străină cât și toată viața noastră croită după un șablon străin. E prea mare efectul rea-

lizat în mintea poporului român de ciuna hidrei cosmopolite!

Să ne deșteptăm odată, pânăce mai timp.

Sarajevo, 24/4 1906.

Economie.

Arad, 29 Mai

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 28 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	15'68—15'70
Secară pe Octomvrie	12'90—12'92
Orz pe Octomvrie	12'62—12'64
Cucuruz pe Mai	—
Grâu pe Mai 1096	11'50—11'52

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	15'52—15'54
Secară pe Octomvrie	12'78—12'80
Ovăs pe Octomvrie	12'66—12'68
Cucuruz pe Mai	—
Grâu pe Mai 1906	—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 14'80—14'90
79—100 "	—
Secară: 100 "	12'20—12'30
Orz: 100 "	13'50—13'60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14'10—14'20
cernut 100 klgr.	13'30—13'30
Cucuruz nou 100 "	13'00—13'10
vechiu 100 klgr.	—

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158'
" " mic	" 160'
" brut " mare	" 150'
" " mic	" 158'

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutatea 121—122 fil. Ușori până la 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

În tipografia »Carmen« din Cluj a apărut și se află de vânzare: »Principii de filozofie politică« de dr. Casiu Maniu, avocat.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri port

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beutură spirțuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirțuoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

MÁLICS J. sculptor și măsar ARAD, Str. Közép nr. 16.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de sculptorie din Arad, strada Közép nr. 16, care e aranjat conform recerînțelor moderne, se pregătesc

== dormezele, ==

mobiliare de salon etc., etc., după stilul cel mai nou și după execuția cea mai frumoasă.

Mai departe în atelierul meu se gătesc

== tot felul de mobile ==

prin ce mă aflu în plăcuta poziție, ca comanda cele mai mari să le efectueze pe lângă prețurile cele mai favorabile, în timpul cel mai scurt, posibil.

La dorință pot se dau deslușiri cu privire la prețuri, comanda din provincie se fac cu reîntoarcerea poștei.

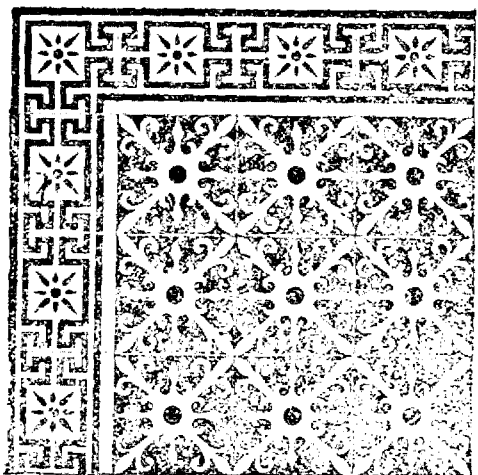
Cerând comanda DVoastre, rămân

cu deosebită stimă

Málícs J., sculptor și măsar Arad, str. Közép nr. 16.

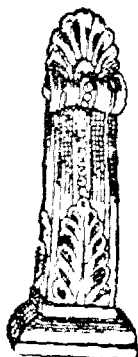
Özy. Guttmann Jakabné és fiai

fabrică de piatră artificială în Nagybecskerek.

Recomandăm plicile noastre pentru pavagiu de cement și piatră artificială

în 65 diferite forme pentru pavarea de coridoare, cuine, antisambre, chilii de scaldă, verande, intrările sub porți, trotuare și de criptă.

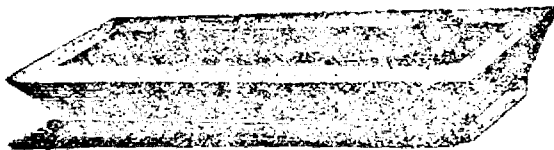
Infrumsetări arhitectice

se pregătesc după ilustrațiuni din catalogul nostru sau după desen.

Valauă din beton

(cement) în diferite forme pentru porci, cai și vite de îngrășat.

— Prețurile sunt mai ieftine decât pentru valauale de lemn. —

La dorință fiecare se trimite cataloage gratuit.

Am onoare a aduce la cunoștința prea onoratului public, că am înființat în Arad

un magazin de tot felul de brânză din Ardeal

precum și o altă de tot felul în cantități mai mari și mici, unsoare, untură și unt proaspăt, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Se capătă în fiecare zi în piața Tököly, precum și în magazinul de sub nr. 6 Tököly-tér din Arad.

Cu toată stima:

Vonica Dumitru.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară.

Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe cooperisuri la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistent la focul, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase. o o o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmatore de encuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pământărie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mici și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit și prompt.